

PRF lumbaal sympathicus blokkade

Informatie voor patiënten

Mijnheer, Mevrouw,

In overleg met je arts krijg je een (gepulseerde) radiofrequente behandeling van de lumbale sympathicus. In deze brochure vind je meer informatie over deze behandeling. Zo kan je je rustig voorbereiden. Aarzel niet om ons te contacteren wanneer je nog vragen hebt.

Welkom

ZNA Pijncentrum			
MAT Multidisciplinair Algologisch Team Pijnteam Pediatrie	MPC Multidisciplinair Pijncentrum ZNA Hoge beuken	Pijnklinieken ZNA Middelheim ZNA Jan Palfijn ZNA Stuivenberg ZNA Sint-Elisabeth	
fysische geneeskunde	neurochirurgie	oncologie	psychiatrie

- Ben je een **gehospitaliseerde** patiënt? Dan staat er een gespecialiseerd, multidisciplinair pijnteam (MAT) voor jou klaar.
- Ben je een **ambulante** patiënt? Dan kan je terecht bij het Multidisciplinair Pijncentrum (MPC) en/of naar één van de pijnklinieken, na doorverwijzing door de huisarts of specialist.

De **aanpak** is voor iedereen **verschillend**. Via jouw pijnverhaal en een onderzoek stellen de artsen een diagnose en maken ze een zorgplan op. Dat kan bestaan uit medicatie, interventionele pijntherapie (infiltraties) of ondersteuning door ons multidisciplinair team (arts, pijnverpleegkundige, psycholoog, ergotherapeut, maatschappelijk werker en kinesitherapeut).

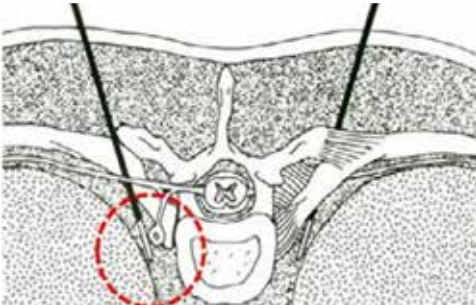

Ons team wil de pijn verminderen of draaglijker maken. Zo hopen we je **levenskwaliteit** te verbeteren. We behandelen vooral de symptomen, omdat de oorzaak van de pijn vaak niet kan worden weggenomen. De behandelende arts werkt altijd goed samen met je huisarts, de aangewezen persoon om je thuis verder te begeleiden.

Wat is de lumbale sympathicus?

De lumbale sympathicus is een zenuwbaan die aan de voorzijde van de lendenwervels ligt. **Lumbaal** verwijst naar de lage rug en **sympathicus** betekent dat de zenuw deel uitmaakt van het **autonoom sympathisch zenuwstelsel** (= een deel waarover je geen controle hebt). Deze zenuwen regelen onder meer je bloeddruk en het openen en vernauwen van de bloedvaten.

Door de lumbale sympathicus te blokkeren, kan de pijn verminderen en de doorbloeding in het lichaam verbeteren.

Voor de zenuwbehandeling zijn er deze methoden:

➤ Proefblokkade

Om te achterhalen of de lumbale sympathicus de pijn veroorzaakt, doet de arts een proefblokkade. Hij verdooft tijdelijk de zenuwbaan met een kortwerkende pijnstiller. Vermindert die verdoving de pijn, dan volgt de (P)RF-denervatie.

- **(P)RF-denervatie** of (gepuleerde) radiofrequentiestroom
Dit is een warmtebehandeling van de zenuwbaan die de pijngeleiding langere tijd onderbreekt.
- Bij een **radiofrequente behandeling** verwarmt de arts de zenuwknoop. De geleiding van pijnprikkels door de zenuw blokkeert daardoor voor onbepaalde tijd waardoor de pijn vermindert of verdwijnt. De zenuw behoudt wel zijn functie.
- Bij een **gepuleerde radiofrequente behandeling** wordt de zenuwknoop behandeld door elektromagnetische stroom die de geleiding van pijnprikkels beïnvloedt.

De arts voert eerst een proefbehandeling uit om het pijnstillend effect te evalueren.

Wanneer er minder pijn is, voert hij de definitieve behandeling uit: de (P)RF-denervatie.

Indicaties

Je hebt aanhoudende (rug)pijn of een verminderde doorbloeding van het been door:

- Complex Regionaal Pijn Syndroom (CRPS) aan het been
- fantoompijn
- vasculaire problemen
- rugpijn door problemen aan de tussenwervelschijf

Waar hou je best rekening mee?

- Breng je **identiteitskaart** mee.
- Deze behandeling komt in aanmerking voor **terugbetaling** door je hospitalisatieverzekering. Informeer vooraf of je arts een attest moet invullen. Geef dat bij je opname aan de verpleegkundige op het dagziekenhuis, net als eventuele verwijsbrieven of onderzoeksresultaten.
- Soms moet je nog even **wachten** voor het aan jouw beurt is. Breng iets mee om te lezen of de tijd op een fijne manier door te brengen.
- **Thuismedicatie** mag je verder innemen.
- Voor **bloedverdunners** gelden bijzondere richtlijnen: sommige bloedverdunners mag je niet te lang nemen. Neem je Sintrom, Marevan of Marcoumar? Dan schrijft de huis- of pijnarts je een kortwerkend product zoals Clexane, Fraxiparine of Fraxodi voor. Laat voor de behandeling een stollingscontrole uitvoeren en breng het resultaat mee. Er moeten 24 uur zitten tussen het laatste gebruik van deze kortwerkende producten en de behandeling.

Hieronder vind je een overzichtstabel.

naam bloedverdunner	stoppen steeds in overleg met een arts
Asa ® , Asaflow ® , Aspirine ® , Aspegic ® , Cardegic ® , Aggrenox ® , Persantine ® , Dipyridamole ® , Sedergine ®	Niet stoppen, tenzij op vraag van de pijnarts
Xarelto ® , Eliquis ® , Lixiana ®	3 dagen op voorhand stoppen
Sintrom ®	4 dagen op voorhand stoppen
Pradaxa ®	4 dagen op voorhand stoppen 5-6 dagen bij verminderde nierfunctie (EGFR < 50 ml/min)
Brillique ®	5 dagen op voorhand stoppen
Plavix ® , Clopidogrel ® , Marevan ®	7 dagen op voorhand stoppen
Marcoumar ® , Efiënt ® , Ticlid ® , Ticlopidine ®	10 dagen op voorhand stoppen
LMWH inprofylaxie Clexane ® 40 mg/d, Fragmin ® 0.2 ml/d, Fraxiparine ® 0.4 ml/d, Innoheb ® 0,35 ml/d	12 uur op voorhand stoppen
LMWH inprofylaxie Arixtra ®	4 dagen op voorhand stoppen
LMWH in therapie Clexane ® >40mg/d Fragmin ® >0,2ML/d Fraxiparine ® >0,4ml/d Innoheb ® >0,5ML/d Fraxodi ® >0,6ml/d	24 uur op voorhand stoppen

- Ben je **allergisch** voor jodium, pleisters, latex, contrast, verdoovingsvloeistof of andere medicatie? Meld dat aan je arts.
- Als je op de dag van de behandeling **koorts** hebt of je **ziek** voelt, moet de behandeling worden uitgesteld. Neem dan contact op met ons secretariaat.

- Vermeld dat je een neurostimulator, pacemaker of defibrillator hebt.
- Meld aan de arts wanneer je vermoedt of zeker bent dat je **zwanger** bent. Röntgenstralen kunnen schadelijk zijn voor je ongeboren baby.
- De behandeling gebeurt tijdens een opname in het ziekenhuis.
- Je mag de dag van de procedure 's avonds nog naar huis.
- Zorg dat een begeleider je naar huis kan brengen na het ontslag uit het ziekenhuis.

De behandeling

- Je meldt je op de dag van de behandeling aan het **onthaal** van het ziekenhuis.
- Je krijgt een kamer en een bed toegewezen. Je krijgt een operatieschortje om aan te doen. Je ondergoed mag je aanhouden.
- Voor de behandeling plaatst de arts een **infuuskatheter**, waarlangs hij tijdens de behandeling medicatie kan toedienen.
- Op de behandelingsstafel lig je op je **buik**. Je hoofd ligt in een aparte steun.
- De arts **controleert** tijdens de behandeling de bloeddruk, de hartslag en het zuurstofgehalte in het bloed.

- Deze procedure verloopt **onder verdoving**. Van de naaldplaatsing voel je dus niets.
- Voel je tijdens de behandeling **tintelingen** of **schokjes** in het been? Meld dat aan de arts zodat hij de naald wat kan verplaatsen.

De procedure

- De juiste plaatsbepaling gebeurt met **röntgenstralen**. Daarbij wordt de huid ontsmet met een koude vloeistof.
- De (P)RF-behandeling gebeurt onder **verdoving**, waardoor je kort zal slapen. Je voelt niet dat de arts de naald plaatst.
- Met **contrast** wordt eventueel bepaald of de naald goed is geplaatst. Daarna dient de arts medicatie toe.
  - Bij een proefblokkade is dat een lokale verdovingsvloeistof.
  - Bij een langdurige blokkade wordt een stroombehandeling (radiofrequente of gepulseerde stroom) via de naald bij het ganglion (de zenuwknoop onderin de hals) uitgevoerd.

Nazorg

- Na de behandeling kom je in een **uitslaapkamer** waar de verpleegkundige je bloeddruk, hartritme en saturatie meet.
- Na de behandeling heb je enkele uren strikte bedrust. Daarna mag je onder begeleiding van de verpleging weer uit bed.
- Bij een radiofrequente behandeling treedt de beoogde **pijnstilling** vrijwel direct op. Bij een gepulseerde radiofrequente behandeling zal de pijnstilling langer op zich laten wachten en kan je de eerste dagen zelfs wat meer pijn ervaren.
- Als de behandeling goed werkt, kan je in de dagen of weken na de behandeling de pijnstillers afbouwen.
- Het resultaat van de behandeling kan je pas na zes weken beoordelen. Je krijgt hiervoor een controleafspraak.
- Wanneer de pijn na enige tijd terugkomt, kan de behandeling eventueel herhaald worden.

Nevenwerkingen en mogelijke complicaties

- Soms ontstaat er een warme zwelling van het been, omdat er een betere bloeddoorstroming is. Dat kan samengaan met een lage bloeddruk.
- Er kan een tijdelijke pijn of voosheid optreden in de lies, maar die verdwijnt spontaan.
- Na een radiofrequente behandeling treedt er soms in de behandelde zone gevoelsvermindering van de huid op. Na enkele weken verdwijnt dat meestal vanzelf.

- Na een gepulseerde radiofrequente behandeling treedt er tijdens de eerste dagen na de behandeling soms wat meer pijn op.
- Er kan een bloeditstorting ontstaan wanneer een bloedvaatje werd geraakt. Dat zorgt voor een blauwe plek die lokaal pijnlijk kan zijn.

Hopelijk ben je met deze informatie geholpen en ervaar je binnenkort minder pijn.
Contacteer ons wanneer je nog vragen hebt.

Notities

Multidisciplinair Pijncentrum - Pijnklinieken

- 03 830 95 55**   **MPC Pijnkliniek ZNA Hoge Beuken**
Commandant Weynsstraat 165, 2660 Hoboken
dr. Stefan Goossens, dr. Patricia
Da Silva, dr. Michel Turlot, dr. Marie Van Remoortere
spoeddienst ZNA Middelheim
- 03 280 40 52**
- 03 830 95 55**   **Pijnkliniek ZNA Middelheim**
Lindendreef 1, 2020 Antwerpen
dr. Stefan Goossens, dr. Frank Opsomer, dr. Patricia
Da Silva, dr. Michel Turlot, dr. Marie Van Remoortere
spoeddienst ZNA Middelheim
- 03 280 40 52**
- 03 640 28 20**   **Pijnkliniek ZNA Jan Palfijn**
Lange Bremstraat 70, 2170 Merksem
dr. Mary Helen Lauwers, dr. Stéphanie De Naeyer,
dr. Roel Meeus, dr. Valérie Gelijkens
spoeddienst ZNA Jan Palfijn
- 03 640 20 00**
- 03 640 28 20**   **Pijnkliniek ZNA Stuivenberg**
Lange Beeldekenstraat 267, 2060 Antwerpen
dr. Angelique Janssens, dr. Valérie Gelijkens,
dr. Raphael Lapré
spoeddienst ZNA Stuivenberg
- 03 217 75 08**

Kijk ook eens op: www.zna.be/nl/pijncentrum